

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKININKO ŪKIO ĮSTATYMO NR. VIII-1159
4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-531 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 2,
5, 10, 11 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-532**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. birželio 10 d. vakariniame posėdyje priimtą sprendimą (posėdžio protokolas Nr. SPP-56), Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Nepritarti Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-531 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-531) ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 5, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-532 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-532) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projektu Nr. XVP-531 ir Įstatymo projektu Nr. XVP-532 siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka teisėkūros tikslingumo, efektyvumo ir sistemiškumo principų, įtvirtintų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1, 5 ir 7 punktuose, nes:

1.1. Įstatymo projektu Nr. XVP-531 siūlomas reglamentavimas susijęs su mokesčių naštos pasikeitimais dėl ūkininko ir jo partnerių gautų pajamų iš ūkio perkvalifikavimo. Pažymėtina, kad ūkininkams tenkančios mokesčių naštos klausimas jau buvo įvertintas ir pasiūlytos atitinkamos mokestinio reglamentavimo priemonės, įtvirtintos 2025 m. birželio 26 d. Seimui priėmus Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13¹, 16, 17, 18, 18², 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymą ir 2025 m. gruodžio 16 d. priėmus Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13¹, 16, 17, 18, 18², 19, 20, 21, 23, 27, 29, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-343 1, 3, 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymą. Šiais pakeitimais, be kita ko, nustatyta, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. metinė gyventojų pajamų iš žemės ūkio veiklos dalis, neviršijanti 60 vidutinių darbo užmokesčių dydžio sumos, bus apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, viršijanti dalis – 20 procentų pajamų mokesčio tarifą, t. y. iš žemės ūkio veiklos gautoms pajamoms nustatytas atskiras ir palankesnis apmokestinimo progresyvumas, palyginti su pajamomis iš kitų rūšių veiklos, kuris bus taikomas apskaičiuojant ir deklaruojant šias pajamas, gautas 2026 metais ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais.

1.2. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatas ūkininkų ir jų partnerių valstybinio socialinio draudimo įmokų bazę sudaro kiekvieno asmens žemės ūkio veiklos 90 procentų apmokestinamųjų

pajamų, kaip ir asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, o gyventojų pajamos iš žemės ūkio veiklos bus apmokestinamos taikant palankesnę gyventojų pajamų mokesčio tarifą negu pajamos iš kitų rūšių veiklos, Įstatymo projekto Nr. XVP-532 3 straipsnyje siūlomi minėto 10 straipsnio pakeitimai – išskirti ūkininkus ir jų partnerius kaip savarankiškai dirbančių asmenų grupę ir nustatyti jai mažesnę, t. y. 50 procentų, valstybinio socialinio draudimo įmokų bazę – būtų nepagrįsti tiek fiskaline, tiek socialine prasme.

1.3. Įstatymo projekto Nr. XVP-532 siūlymas ūkininkus ir jų partnerius išskirti kaip naują savarankiškai dirbančių asmenų kategoriją ir valstybinio socialinio draudimo įmokų bazę prilyginti individualios įmonės savininko ir mažosios bendrijos nario bazei netikslingas, nes 2025 m. gruodžio 9 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 5, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymą, kuriuo suvienodinama savarankiškai dirbančių asmenų (įskaitant individualios įmonės savininką ir mažosios bendrijos narį) valstybinio socialinio draudimo įmokų bazę – nustatyta, kad valstybinio socialinio draudimo įmokos mokamos nuo 90 procentų apmokestinamųjų pajamų.

1.4. Įstatymo projektu Nr. XVP-531 siūlomas teisinis reguliavimas, kuriuo ūkininkai ir jų partneriai būtų įtraukti į pelno apmokestinimo sistemą pagal analogiją su mažosiomis bendrijomis ir individualiomis įmonėmis (kurios yra juridiniai asmenys), neatitinka teisėkūros efektyvumo principo, įtvirtinto Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte, dar ir tuo, kad ši sistema būtų iškraipoma: pelno mokesčiu apmokestinami juridiniai asmenys, o ūkininkai ir jų partneriai yra fiziniai asmenys, kurie nesteidami juridinio asmens verčiasi žemės ūkio veikla, miškininkyste ir kita įstatymų neuždrausta veikla, kuriai vykdyti nereikia steigti juridinio asmens.

2. Įstatymo projekto Nr. XVP-531 aiškinamajame rašte iškelto siekio – sukurti pelno paskirstymo tarp ūkininko ir jo partnerių bei pajamų, atitinkančių darbo santykių esmę, gavimo iš ūkio teisinį pagrindą įgyvendinimas bus svarstomas kompleksiskai, sprendžiant Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 33 punkte nurodytą veiklos prioriteto „Auginti Lietuvos ekonomiką“ klausimą – įvertinti verslo valdymo formų teisinį reglamentavimą.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras